

ข้อ ๕๕ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและเผยแพร่ให้ประชาชนได้นำไปใช้ประโยชน์

๑. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสำรวจและจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ชุมชน/หมู่บ้านให้เป็นปัจจุบันภายในเดือนธันวาคมของทุกปี
๒. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สอดคล้องกับภูมิสังคมของท้องถิ่นอย่างน้อย ๕ ด้านขึ้นไป
๓. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกรอกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นลงในระบบข้อมูลกลางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO) และปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง
๔. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตามข้อ ๒ ข้อ ๓ มาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ลงในเว็บไซต์หลักหรือช่องทางประชาสัมพันธ์อื่นของหน่วยงาน
๕. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบเอกสาร/รูปเล่ม/แผ่นพับหรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน

คะแนนที่ได้ ๕ คะแนน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบึง โทร ๐-๔๔๐๘-๑๑๗๔
 ที่ นม ๗๔๘๐๔/ ๑๐๑ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕
 เรื่อง ขออนุมัติดำเนินกิจกรรมเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึง

ตามที่ได้รับแจ้งหนังสือจากกรมส่งเสริมการปกครอง แจ้งเรื่อง ชักซ้อมการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี ๒๕๖๖ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างน้อย ๕ ด้านขึ้นไป และกรอกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นลงในระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO) และเผยแพร่ให้ประชาชนได้นำไปใช้ประโยชน์ ตามความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายตามที่กรมส่งเสริมกำหนด และเพื่อให้การประเมินผลการปฏิบัติราชการตามที่ได้ชักซ้อมการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) ประกอบกับคณะกรรมการกำกับการประเมินผลการปฏิบัติราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ชื่อตัวชี้วัด “ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น” ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านที่ ๔ การบริการสาธารณะ หน่วยที่ ๔ ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบึง จึงขออนุมัติดำเนินกิจกรรมออกสำรวจเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลบึง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงพัฒนาฐานข้อมูลในระบบ (INFO) ให้มีความสมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และสะดวกต่อการใช้งาน สามารถนำไปเผยแพร่ใช้ประโยชน์ได้ถูกต้องเหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางปิยพร พอกกลาง)
 นักวิชาการศึกษา

(นางสาวโสมนีย์ เขียววรรณ)

ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึง.....

(นางนิรันดร์ พันไธสง)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รักษาการแทน
 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึง

ความเห็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึง.....

(นายสมบุญ เศษกลาง)
 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบึง โทร ๐-๔๔๐๘-๑๑๗๔

ที่ นม ๗๘๘๐๔/๑๐๓

วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานผลการดำเนินกิจกรรมเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึง

ตามบันทึกกองการศึกษาฯ ที่ นม ๗๘๘๐๔/๑๐๑ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕ ผู้บริหารได้อนุมัติให้ดำเนินกิจกรรมการเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยอนุมัติให้ดำเนินการออกจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงฐานข้อมูลในด้านต่าง ๆ และกรอกข้อมูลลงในระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO) ให้มีความสมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้นำไปใช้ประโยชน์ ต่อไปนี้

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้ดำเนินการออกสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตำบลบึงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ตามแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และองค์ความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ตามเกณฑ์กำหนดตัวชี้วัดและเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่และยังคงปฏิบัติอยู่ ซึ่งยังคงมีความเป็นอัตลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลและพื้นที่นั้นๆ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ และจักได้ดำเนินการนำข้อมูลลงในระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO) ต่อไป

จึงเรียนรายงานมาเพื่อโปรดทราบ

(นางปิยพร พอกกลาง)
นักวิชาการศึกษา

(นางสาวโสมนีย์ เขียววรรณ)

ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึง.....

(นางนิรันดร์ พินไธสง)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รักษาราชการแทน
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึง

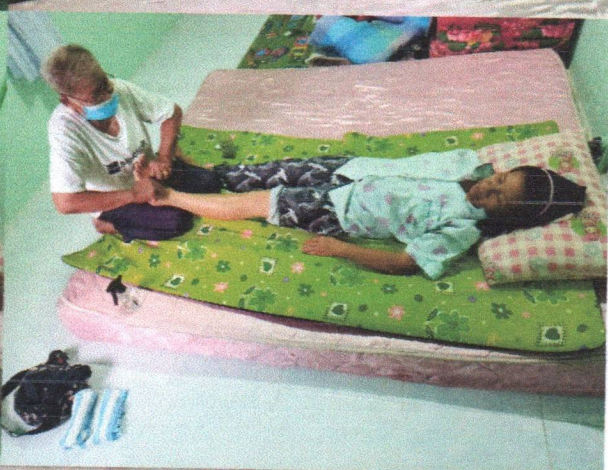
ความเห็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึง.....

(นายสมบุรณ์ เศษกลาง)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลบึง อำเภอนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมา

ที่	ชื่อ - นามสกุล ปราชญ์ชาวบ้าน	ที่อยู่	ภูมิปัญญา
๑	นางบุญมา หนองงู	๑๒๗ บ้านบุ หมู่ ๔ ตำบลบึง	<u>ด้านแพทย์แผนไทย</u> เป็นผู้มีความรู้เรื่องยา แผนโบราณ และการนวดประคบสมุนไพร เพื่อลดอาการเกร็งกล้ามเนื้อ และรักษา อาการปวดเมื่อยตามร่างกาย
๑ ๒	นายพิชัย ปลอดงูเหลือม นายแสงจันทร์ สว่างกลาง	บ้านเพชร หมู่ ๑ บ้านกระสัง หมู่ ๖	<u>ด้านเกษตร</u> -มีความรู้เรื่องการทำเกษตรแบบ ผสมผสานทำนาและ พืชสวน เกษตรทฤษฎี ใหม่ โคก หนอง นา
๒	กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่	บ้านขนายดี หมู่ ๑๐ ร่วมกับเกษตรตำบลบึง	-มีความรู้ความสามารถเรื่องการทำน้ำหมัก ชีวภาพ โดยการนำเศษพืชผักวัสดุเหลือใช้ ในท้องถิ่นไปหมักกับกากน้ำตาล เพื่อนำมา เป็นปุ๋ยและยารฆ่าแมลง หรือนำไปใช้ที่ แตกต่างกันไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน ผลิตผลพืชผักเพื่อการค้า

(ก่อน)

โคก หนอง นา แปลง นายพิชัย ปลดุงเหล็กอม

หมู่ ๑ บ้านเพชร

โคกหนองนาแปลง นายแสงจันทร์ สวิงกลาง

หมู่ ๖ บ้านกระสัง

บุคคลที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรยกย่อง
ฐานข้อมูล
ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลบึง
ตำบลบึง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

บทนำ

ครุภูมิปัญญาไทยหรือที่ยกย่องกันว่าปราชญ์ชาวบ้าน มีหลากหลายตามความถนัดและการปฏิบัติของแต่ละคนซึ่งมีองค์ความรู้ที่มีการหล่อหลอม ซึมซับ บ่มเพาะ คั้นคว่ำ ทดลองโดยใช้วิถีชีวิตของตนเองเป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ เพื่อทดสอบความถูกต้องแล้วคิดสรรกลั่นกรองสิ่งที่มีคุณค่าแก่ชีวิต แก่แผ่นดิน ถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้สืบสานทั้งที่เป็นมรดกและทั้งที่เป็นสมบัติทางปัญญา ดังนั้นประสบการณ์ความคิดและวิถีการดำรงชีวิตของครุภูมิปัญญาไทยแต่ละท่านล้วนเป็นขุมทรัพย์ทางปัญญาที่สำคัญของแผ่นดิน ซึ่งกลุ่มงานภูมิปัญญาท้องถิ่นขอแนะนำครุภูมิปัญญาไทยหรือปราชญ์ ที่น่าสนใจและเรียนรู้วิถีชีวิต / การปฏิบัติงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลบึง เล็งเห็นความสำคัญ และเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติ และเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบึง ขึ้น

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลบึง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้าน

ด้านภาษาและวรรณกรรม

ที่	ชื่อ - นามสกุล ปราชญ์ชาวบ้าน	ที่อยู่	ภูมิปัญญา
๑	นายเต่า ธงกลาง	บ้านบึง หมู่ ๕ ตำบลบึง	มีความรู้เรื่องเพลงโคราช เพลงแห่

ด้านศิลปกรรม

ที่	ชื่อ - นามสกุล ปราชญ์ชาวบ้าน	ที่อยู่	ภูมิปัญญา
๑	นายเต่า ธงกลาง	บ้านบึง หมู่ ๕ ตำบลบึง	มีความรู้เรื่องดนตรี การบรรเลงเพลงมโหรี และบรรเลงเพลงประกอบพิธีงานในชุมชน

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

ที่	ชื่อ - นามสกุล ปราชญ์ชาวบ้าน	ที่อยู่	ภูมิปัญญา
๑	นายผัน เต้ากลาง	บ้านบึง หมู่ ๑๒ ตำบลบึง	มีความรู้ความชำนาญเรื่องงานจักรสานต่าง ๆ ที่ใช้ในครัวเรือน เช่น กระดัง ตะกร้า อุปกรณ์การจับปลา และสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นที่ใช้ตามสภาพแวดล้อมและการใช้งานในลักษณะที่แตกต่างกันไป
๒	นายอินทร์ พอกกลาง	บ้านบุ หมู่ ๔ ตำบลบึง	มีความรู้เรื่องการผูกไม้กวาดดอกหญ้าเพื่อใช้ในครัวเรือนและเป็นสินค้าเสริมรายได้

ด้านเกษตรกรรม

ที่	ชื่อ - นามสกุล ปราชญ์ชาวบ้าน	ที่อยู่	ภูมิปัญญา
๑	นายอินทร์ พอกกลาง	บ้านบุ หมู่ ๔ ตำบลบึง	มีความรู้เรื่องการทำนา และการปลูกพืชสมุนไพร และผักสวนครัว
๒	นางอ๊อด ชุ่มกลาง	บ้านบึง หมู่ ๑๒	มีความรู้เรื่องการทำน้ำหมักชีวภาพ โดยการใช้เศษพืชผักต่าง ๆ มาทำเป็นปุ๋ยเพื่อใช้ในการเกษตรและบำรุงพืชผักสวนครัว

๓	นายพิชัย ปลอดงูเหลือม และ	บ้านเพชร หมู่ ๑	-มีความรู้เรื่องการทำการเกษตรแบบผสมผสานทำนาและ ปลูกสวน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา
๔	นายแสงจันทร์ สว่างกลาง	บ้านกระสัง หมู่ ๖	-มีความรู้เรื่องการทำการเกษตรแบบผสมผสานทำนาและ ปลูกสวน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา
๕	กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่	บ้านขนายดี หมู่ ๑๐ ร่วมกับเกษตรกรตำบลบึง	-มีความรู้ความสามารถเรื่องการทำน้ำหมักชีวภาพ โดยการนำเศษพืชผักวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นไปหมักกับกากน้ำตาล เพื่อนำมาเป็นปุ๋ยและยาฆ่าแมลง หรือนำไปใช้ที่แตกต่างกันไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในผลิตผลพืชผักเพื่อการค้า

ด้านโภชนาการ

ที่	ชื่อ - นามสกุล ปราชญ์ชาวบ้าน	ที่อยู่	ภูมิปัญญา
๑	นางเปรมกมล คุณเจริญ	บ้านบึง หมู่ ๑๑ ตำบลบึง	มีความรู้ความชำนาญเรื่องทำขนมทองม้วน และได้จัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนตำบลบึง
๒	นางสาวธนัสณี เต่ากลาง	๑๙๓ หมู่ ๑๑	มีความรู้ความชำนาญด้านประกอบอาหารประเภทของแห้ง และด้านการถนอมอาหารประเภทปลาร้า ปลาสาม และอื่น ๆ หลายประเภท เป็นสินค้าโอท็อปตำบลบึง

คณะผู้รวบรวมข้อมูล

๑. นายสมบุรณ์	เศษกลาง	นายก อบต.บึง	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางมลิวลย์	เศษกลาง	รองนายก อบต.บึง	คณะกรรมการ
๓. นางอุไรวรรณ	เขื่องกลาง	รองนายก อบต.บึง	คณะกรรมการ
๔. นายสุนทร	จูงกลาง	เลขานุการนายก	คณะกรรมการ
๕. นายประเสริฐ	เขยกลาง	ประธานสภา อบต.บึง	คณะกรรมการ
๖. นายสมบัติ	บี่พิมาย	รองประธานสภา อบต.บึง	คณะกรรมการ
๗. นางสาวลี	รายพิมาย	เลขานุการสภา อบต.บึง	คณะกรรมการ
๘. นายจำนง	บ่อพิมาย	ส.อบต.หมู่ ๑	คณะกรรมการ
๙. นายสมพร	จูงกลาง	ส.อบต.หมู่ ๒	คณะกรรมการ
๑๐. นายสวัสดิ์	จูงน้อมกลาง	ส.อบต.หมู่ ๓	คณะกรรมการ
๑๑. นายเฉลิมพร	ฤทธิ์เดชกล้า	ส.อบต.หมู่ ๔	คณะกรรมการ
๑๒. นายบุญนำ	เดชศรี	ส.อบต.หมู่ ๕	คณะกรรมการ
๑๓. นายวินัย	นาเพชร	ส.อบต.หมู่ ๖	คณะกรรมการ
๑๔. นายพิชัย	พูนสุข	ส.อบต.หมู่ ๗	คณะกรรมการ
๑๕. นางสาวบังอร	ยุ่งกลาง	ส.อบต.หมู่ ๘	คณะกรรมการ
๑๖. นายประจวบ	กลั่นสระน้อย	ส.อบต.หมู่ ๑๑	คณะกรรมการ
๑๗. นางนรินทร์	พินไธสง	รองปลัด อบต.บึง	คณะกรรมการ
๑๘. นางสาวโสมนีย์	เจียรวรรณ	ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ	คณะกรรมการ
๑๙. นางสาวสมฤดี	จิตสันเทียะ	นักพัฒนาชุมชน	คณะกรรมการ
๒๐. นางปิยพร	พอกกลาง	นักวิชาการศึกษา	คณะกรรมการ

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

การร้องเพลงโคราช

เจ้าของเรื่อง : นายเต่า ธงกลาง หมู่ที่ 5 บ้านบึง ตำบลบึง เป็นผู้มีความสามารถในการร้องเพลงโคราช เป็นการร้องเพลงโต้ตอบที่พัฒนาไป เป็นการแสดงพื้นบ้าน ซึ่งได้มีมาเป็นเวลายาวนาน มีเอกลักษณ์ อยู่ที่ว่า ร้องรำเป็นภาษาโคราช ปรากฏหลักฐานชัดเจน ในปี พ.ศ. ๒๔๕๖ เมื่อสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินไปจังหวัด นครราชสีมาเพื่อทรงเปิดถนนจอมสุรางค์ยาตร์ และ เสด็จฯ พิมาย ในโอกาสรับเสด็จครั้งนั้น หมอเพลงชายรุ่นเก่า ชื่อเสียงโด่งดังมากชื่อ นายหรี บ้านสวนข่า ได้มีโอกาส เล่นเพลงโคราชถวาย จึงเป็นสิ่งที่มีความค้ำยอย่างหนึ่งของชุมชนของเรา

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ดนตรีมโหรี

เจ้าของเรื่อง : นายเต่า ธงกลาง หมู่ที่ 5 บ้านบึง ตำบลบึง เป็นผู้มีความสามารถในดนตรี โดยวงมโหรี เกิดจากการประสมกันระหว่าง 1) วงบรรเลงพิน (โบราณจารย์เรียก การขับร้องเป็นลำนำพร้อมกับการตีพิน น้ำเต้า ในคนๆเดียว แต่มีสองลำนำขึ้นไปประสานเสียงกันว่า "วง") และ 2) วงขับไม้ (ผู้สืบทอดสามสายเป็นลำนำ ร่วมกับผู้โหวดบั้นเตาะว) เกิดขึ้นครั้งแรกไม่น้อยกว่าสมัยกรุงสุโขทัย ภายหลังจึงประสมเครื่องดนตรีเพิ่มมากขึ้น โดยลำดับ เป็นวงมโหรีเครื่องสี่, หก, และประสมเครื่องดนตรีวงปี่พาทย์ตามวิวัฒนาการของวงปี่พาทย์เครื่องคู่, และเครื่องใหญ่แต่มีระเบียบวิธีที่เป็นข้อยึดถือเสมอมา คือ กำหนดให้ซอสามสาย และการขับร้องเป็นประธาน และยึดบันไดเสียงกลุ่มเสียงระดับเพียงออ ร่วมกับเน้นลักษณะการขับกล่อม เป็นสำคัญ แม้เมื่อประสมด้วย เครื่องปี่พาทย์ตามยุคต่าง ๆ ก็ดี ดุริยางคศิลป์นั้น มักจะสร้างสรรค์ให้เครื่องปี่พาทย์ปรับเข้าหาเครื่องสาย และใช้ โทน รำมะนา ในการกำกับจังหวะ เนื่องจากเป็นวงประเภทการขับกล่อมเพื่อสุนทรีย์ ด้วยการปรับขนาด เครื่องดนตรีให้เล็กลงเพื่อให้เสียงกลมกลืนกันกับเครื่องสาย และกำหนดให้เสียงลูกยอดของระนาดเอกจะพอดี กับเสียงนิ้วก้อยสายเอกของซอด้วง ตลอดจนเมื่อขนาดของเครื่องดนตรีปี่พาทย์เล็กลงจะใช้ไม้ฉาบบรรเลง จึง เป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่งอย่างหนึ่งของชุมชนของเรา

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

งานจักสาน

เจ้าของเรื่อง : นายผัน เต่ากลาง หมู่ที่ 12 บ้านบึงพัฒนา ตำบลบึง เป็นผู้มีความสามารถในงานจักสาน เพราะเครื่องจักสานไทย เป็นงานศิลปหัตถกรรม ที่มีคุณค่าอย่างหนึ่งของไทย ที่ทำสืบต่อกันมาแต่โบราณ คุณลักษณะ พิเศษของเครื่องจักสานที่มีคุณค่าในตัวเอง ทำให้เครื่องจักสานมีอายุ ยืนยาวสืบต่อกันมานานนับ พันปี แม้ในปัจจุบัน การทำเครื่องจักสานจะลดจำนวนลงไปบ้าง ตามสภาพสังคมวัฒนธรรม ที่เปลี่ยนจาก สังคมเกษตรกรรม แต่เครื่องจักสานยังเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ ที่ยังไม่สามารถผลิตได้ด้วยเครื่องจักรกล เพราะ การทำเครื่องจักสาน ต้องใช้ความชำนาญ และความสามารถเฉพาะตัวของช่างพื้นบ้านแต่ละถิ่น สิ่งเหล่านี้เป็น คุณค่าพิเศษของเครื่องจักสานที่ต่างไปจากผลิตภัณฑ์อื่นที่ผลิตด้วยเครื่องจักร เครื่องจักสานจึงเป็นงาน ศิลปะหัตถกรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

การผูกไม้กวาดดอกหญ้า

เจ้าของเรื่อง : นายอินทร์ พอกกลาง หมู่ที่ 4 บ้านบุ ตำบลบึง เป็นผู้มีความสามารถในการทำผูกไม้กวาดดอกหญ้า ซึ่งไม้กวาด เป็นอุปกรณ์ที่ยังจำเป็นต้องใช้ภายในครอบครัว แม้ปัจจุบัน บางบ้านได้นำเครื่องดูดฝุ่นเข้ามาใช้บ้างแล้ว แต่ก็ยังมีบ้านและสถานที่ต่าง ๆ อีกจำนวนไม่น้อยที่ต้องการใช้ไม้กวาด ดังนั้น การทำไม้กวาดเพื่อจำหน่าย จึงเป็นการเสริมรายได้อีกทางหนึ่งให้กับครอบครัวได้ และเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างหนึ่งของชุมชนของเรา

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำนา

เจ้าของเรื่อง : นายอินทร์ พอกกลาง หมู่ที่ 4 บ้านบึง ตำบลบึง เป็นผู้มีความสามารถในการทำนา ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมพื้นที่จนถึงการเก็บเกี่ยวข้าว ซึ่งมีขั้นตอน และวิธีการมากมาย เช่น รู้จักการไถในหลายๆ แบบตั้งแต่การไถตะ ไถรี ไถขวาง หรือไถกลบวิธีการหว่านเมล็ดพืช สำหรับ ข้าวบางชนิดต้องทำแปลง ตกกัลมาก่อนแล้วจึงนำต้นกล้าไปปักดำ วิธีการรักษาดูแลเมื่อข้าวออกรวงรู้จักการจัดการกับศัตรูพืช และโรคพืช ชนิดต่างๆ ตลอดจนการจัดการจัดหาและผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ที่เพิ่มประสิทธิภาพในการทำนา อาทิ คันไถ เคียว เป็นต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำน้ำหมักชีวภาพ

เจ้าของเรื่อง : นางอ๊อด ชุ่มกลาง หมู่ที่ 12 บ้านบึงพัฒนา ตำบลบึง เป็นผู้มีความสามารถในการทำน้ำหมักชีวภาพ เพราะน้ำหมักชีวภาพที่ได้จากการหมักเศษซากพืช ซากสัตว์ หรือสารอินทรีย์ชนิดต่างๆ ที่หาได้ในท้องถิ่นด้วยจุลินทรีย์จำเพาะ ซึ่งอาจหมักร่วมกับกากน้ำตาลหรือน้ำตาลทรายแดง เป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่งอย่างหนึ่งของชุมชนของเรา

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

การแพทย์ไทย

เจ้าของเรื่อง : นางบุญมา หนองงู บ้านบุ หมู่ที่ 4 ตำบลบึง เป็นผู้มีความสามารถในการนวดประคบสมุนไพร ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมอุปกรณ์การทำลูกประคบ และวิธีการประคบ เช่น การจัดเตรียมสมุนไพรที่มีตัวยาช่วยในเรื่องของอาการแก้ปวดเมื่อย ลดการอักเสบ ช่วยคลายกล้ามเนื้อ ลดอาการปวดเกร็ง ฟกช้ำ บวม ร่วมกับความร้อนชื้นของไอน้ำจากการนึ่งลูกประคบและแรงของผู้นวดที่กดลงไป อาจนวดไทย ก่อนแล้วค่อยประคบ ประคบก่อนนวด หรือจะนวดไปพร้อมๆ กับการประคบก็ได้ ดังนั้น การนวดประคบเพื่อรักษาอาการต่างๆ จึงเป็นการเสริมรายได้อีกทางหนึ่งให้กับครอบครัวได้ และเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่งหนึ่งของชุมชนของเรา

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำขนมทองม้วน

เจ้าของเรื่อง : คุณเปรมกมล คุณเจริญ บ้านบึงมิตรภาพ หมู่ที่ 11 ตำบลบึง เป็นผู้มีความสามารถในการทำขนมทองม้วน เนื่องจากอาชีพหลักของประชากรในพื้นที่ตำบลบึงเป็นเกษตรกรทำนา จึงจัดตั้งขึ้นเป็นกลุ่มทำขนมทองม้วน โดยทางกลุ่มได้เริ่มผลิตทองม้วนเป็นอาชีพเสริมเพื่อหารายได้ให้กับสมาชิกในกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งในชุมชน อีกทั้งยังรับแรงงานภายในชุมชนให้มางานทำเป็นอาชีพเสริม เพื่อให้เกิดเงินทุนหมุนเวียนในชุมชนยิ่งขึ้น ดังนั้น การทำขนมทองม้วนจึงเป็นอาชีพวิสาหกิจชุมชนที่มีคุณค่าอย่างหนึ่งของชุมชนของเรา

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำน้ำหมักชีวภาพ

เจ้าของเรื่อง : กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่ หมู่ที่ 10 บ้านขนายดี ตำบลบึง เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ ในการทำน้ำหมักชีวภาพ เพราะน้ำหมักชีวภาพที่ได้จากการหมักเศษซากพืช ซากสัตว์ หรือสารอินทรีย์ชนิดต่างๆ ที่หาได้ในท้องถิ่นด้วยจุลินทรีย์จำเพาะ ซึ่งอาจหมักร่วมกับกากน้ำตาลหรือน้ำตาลทรายแดง เป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่งอย่างหนึ่งของชุมชนของเรา

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

โคก หนอง นา

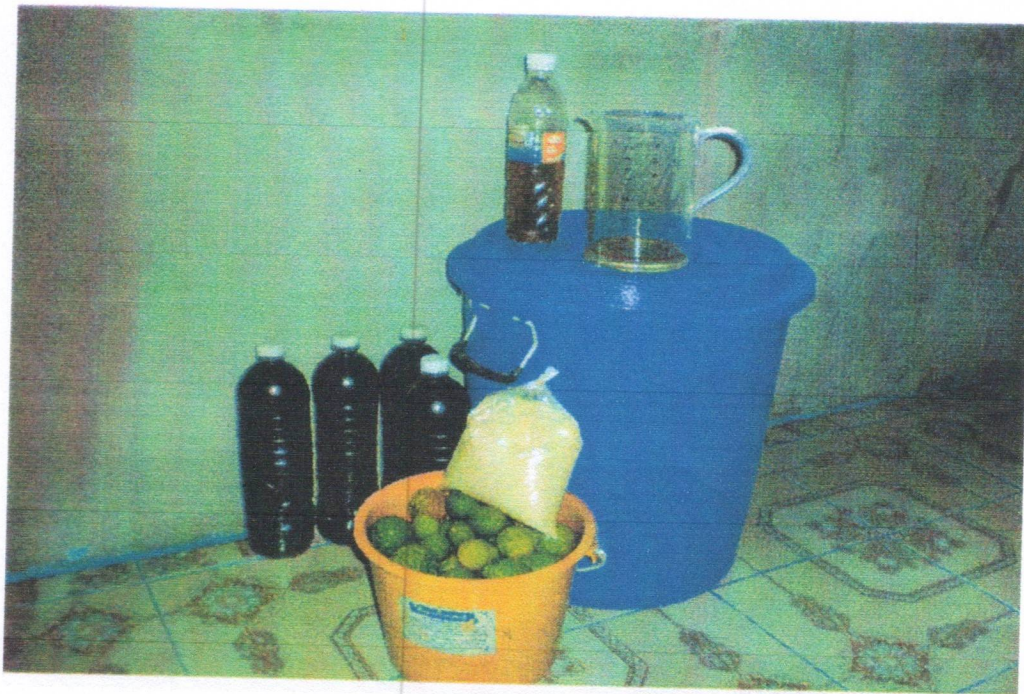
เจ้าของเรื่อง : นายพิชัย ปลอดงูเหลื่อม บ้านเพชร หมู่ที่ 1 ตำบลบึง และ นายแจ่มจันทร์ สว่างกลาง บ้านกระสัง หมู่ 6 ตำบลบึง เป็นผู้เข้าร่วมโครงการโคกหนองนา เพื่อการพัฒนาจัดการพื้นที่ทางการเกษตร ซึ่งเป็นการผสมผสานของเกษตรทฤษฎีใหม่ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ เป็นการจัดการสภาพแวดล้อมที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ ประโยชน์ของโคกหนองนาโมเดล คือ ช่วยให้เราประหยัดมากขึ้น เพราะสามารถปลูกพืชต่างๆ ไว้ในพื้นที่และสามารถใช้สอยได้ครอบคลุมทุกปัจจัย ช่วยลดความตึงเครียดด้านเศรษฐกิจ ลดความกังวลเรื่องรายรับในช่วงที่ติดขัดต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ที่สำคัญยังไม่ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม หรือความแห้งแล้งภายในพื้นที่ และทั้งหมดนี้ก็เป็นข้อมูลต่างๆ ของโคกหนองนาโมเดลในชุมชนของเรา

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

การทำน้ำยาอเนกประสงค์

เจ้าของเรื่อง : นางอ๊ด ชุ่มกลาง หมู่ที่ 12 บ้านบึงพัฒนา ตำบลบึง เป็นผู้มีความสามารถในการทำน้ำยาอเนกประสงค์ เพราะเนื่องจากในการดำเนินชีวิตบนวิถีแห่งเศรษฐกิจพอเพียงนั้น การลดรายจ่ายของครอบครัวเป็นหนึ่งสิ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะรายจ่ายสำหรับซื้อน้ำยาหรือสารทำความสะอาดที่ทุกครัวเรือนต้องใช้เป็นประจำทุกวันทั้งสบู่ น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้าหรือทำความสะอาดต่างๆ นั้นเป็นรูรั่วทางการเงินที่สำคัญทางหนึ่ง ซึ่งทำให้แต่ละบ้านต้องจ่ายเงินไปเป็นจำนวนไม่น้อย การทำน้ำยาอเนกประสงค์ด้วยวิธีการที่ง่ายตายเพื่อใช้เองและอุดรูรั่วทางการเงินของครอบครัว ด้วยผลผลิตเหลือกินเหลือใช้และหาได้ง่ายในท้องถิ่น จึงถือเป็นทางเลือกแห่งวิถีการพึ่งตนเองอันชาญฉลาดของครอบครัวยุคใหม่ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างหนึ่งของชุมชนของเรา

(ก่อน)

โคก หนอง นา แปลง นายพิชัย ปลอดงูเหลือม

หมู่ ๑ บ้านเพชร

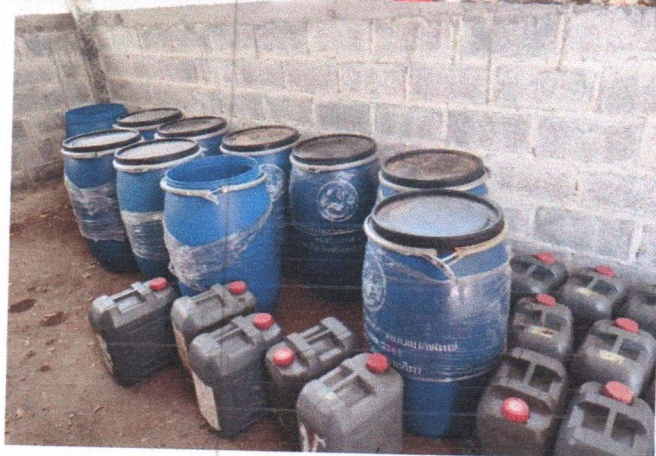
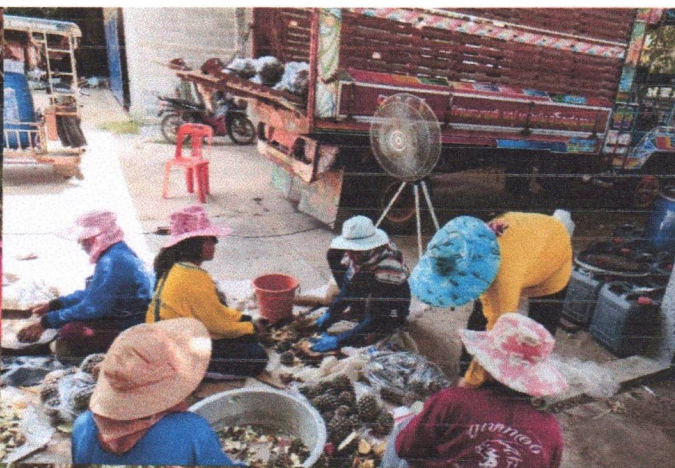

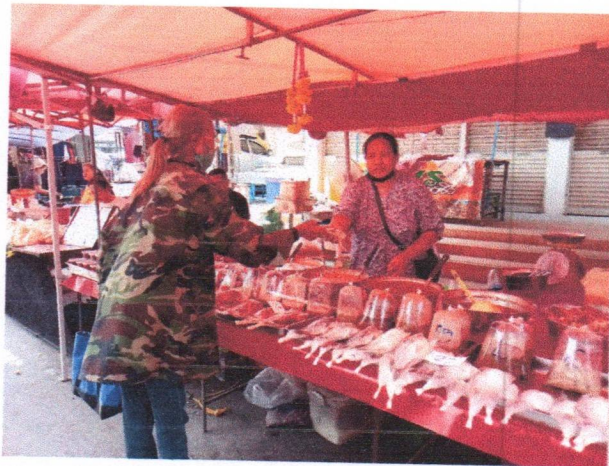
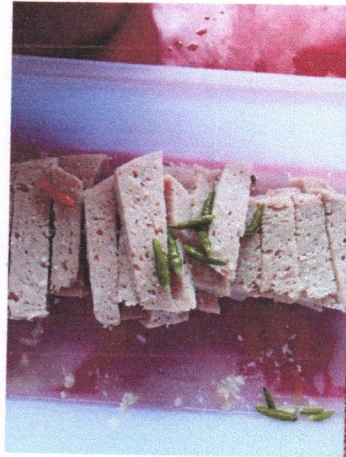
โคก หนอง นา แปลง นายแสงจันทร์ สว่างกลาง

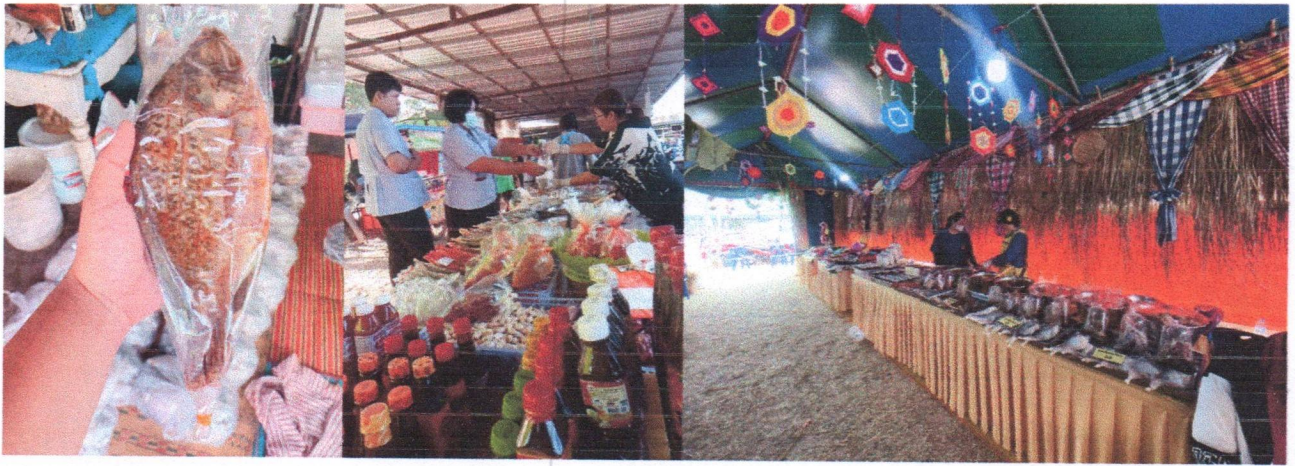
หมู่ ๖ บ้านกระสัง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านภาษา

-ร้องเพลงเพลงโคราช

1. นายเต่า	ธกกลาง	หมู่ที่ 5

ด้านศิลปกรรม

-คนตรีมโหรี

1. นายเต่า	ธกกลาง	หมู่ที่ 5

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

-เครื่องจักสาน

1. นายผั่น	เต้ากลาง	หมู่ที่ 12

-การทำผูกไม้กวาดดอกหญ้า

1. นายอินทร์	พอกกลาง	หมู่ที่ 4

ด้านการแพทย์

1. นางบุญมา	หนองงู	หมู่ที่ 4

ด้านการเกษตรกรรม

-การทำนา

1. นายอินทร์	พอกกลาง	หมู่ที่ 4

-การทำน้ำหมักชีวภาพ

1. นางอติ	ชุมกลาง	หมู่ที่ 12

-การทำน้ำยาอเนกประสงค์

1. นางอติ	ชุมกลาง	หมู่ที่ 12

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลบึง

จัดทำโดย

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลบึง

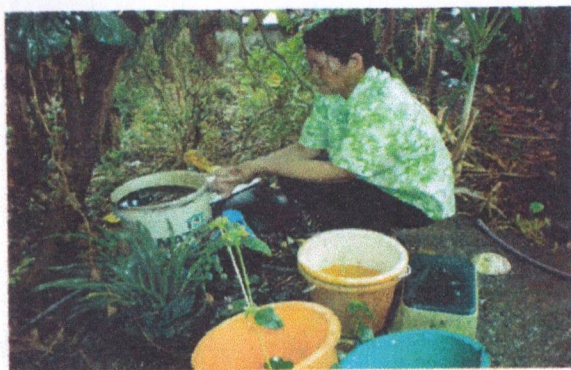
ตำบลบึง อำเภอนนทบุรี

จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๑๖๐

โทรศัพท์/โทรสาร. ๐๔๔-๓๓๒๑๓๗

www.tambonbing.go.th

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

